25. 9. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Prodej obchodního podílu

Jste společníkem společnosti s ručením omezením a hodláte prodat svůj obchodní podíl třetí osobě? Zajímá Vás, zda-li je nutné, aby vaše manželka s prodejem obchodního podílu souhlasila? Pokud ano, musí být její souhlas písemný?

K zodpovězení tohoto dotazu bude nezbytné si ujasnit, zda-li je předmětný obchodní podíl součástí společného jmění manželů či nikoliv. Od tohoto zjištění se bude odvíjet i případná nutnost souhlasu druhého manžela se zmiňovaným převodem.

Jaký majetek tvoří společné jmění manželů blíže specifikuje ustanovení § 143 písm. a) občan-ského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.). Dle tohoto ustanovení tvoří společné jmění manželů majetek nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství. Z tohoto pra-vidla však zákon připouští hned několik výjimek. Do společného jmění manželů tak nespadá např. majetek, který některý z manželů získal dědictvím nebo darem, případně majetek, který jeden z manželů nabyl do svého výlučného vlastnictví z majetku, který do společného jmění manželů ani dříve nespadal (kupř. z peněz, které si některý z manželů našetřil před vstupem do manželství).

Jak vyplývá z ustanovení § 145 odst. 2 občanského zákoníku, obvyklou správu majetku náležejícího do společného jmění manželů může vykonávat každý z manželů samostatně. V ostatních případech je ovšem třeba souhlasu obou z manželů, a to pod sankcí neplatnosti úkonu, kterým bylo toto pravidlo porušeno.

Na základě výše uvedeného lze dovodit následující závěr. Spadá-li předmětný obchodní podíl do společného jmění manželů, je třeba, aby i druhý z manželů vyslovil s převodem obchodního podílu souhlas. To plyne z toho, že převod obchodního podílu jakožto zcizení části majetku ná-ležejícího stejnou měrou oběma manželům lze jen ztěží považovat za úkon, který spadá pod jeho obvyklou správu. Je proto nutné, aby s takovou majetkovou dispozicí druhý z manželů souhlasil. Naopak v případě, kdy obchodní podíl spadá do výlučného vlastnictví jednoho z manželů (např. proto, že se tento manžel stal společníkem ještě před vstupem do manželství, případně obchodní podíl zdědil), souhlas druhého z manželů se nevyžaduje.

Nedostatek souhlasu druhého z manželů způsobuje neplatnost převodu obchodního podílu, resp. smlouvy, kterou se obchodní podíl převádí. Jde nicméně "pouze" o neplatnost relativní, což znamená, že převodní smlouva je platná tak dlouho, dokud se druhý z manželů její neplatnosti ne-dovolá.

Právo dovolat se neplatnosti smlouvy o převodu obchodního podílu opomenutým manželem je však časově omezeno. Neplatnosti se lze totiž dovolat jen v tříleté lhůtě, jinak se promlčí. V případě, že se opomenutý manžel neplatnosti převodu obchodního podílu včas dovolá (tj. vznese námitku neplatnosti), považuje se od daného okamžiku smlouva o převodu obchodního podílu za neplatnou, a to od samého počátku. To znamená, že se má za to, že nikdy nebyla uzavřena. Obě smluvní strany si proto musí vydat vše, co na jejím základě získaly.

Občanský zákoník nepředepisuje, jakou formou musí druhý z manželů svůj souhlas s uzavře-ním převodní smlouvy udělit. Lze jej proto udělit písemně, ústně, ale i mlčky - konkludentně. Z po-hledu právní jistoty zejména nabyvatele obchodního podílu lze samozřejmě doporučit, aby manžel převodce vyjádřil svůj souhlas písemně. Podpis na tomto souhlasu je navíc vhodné nechat notářsky ověřit a dotyčnou listinu učinit přílohou smlouvy o převodu obchodního podílu.

Na výše uvedeném nic nemění ani skutečnost, že v souladu s ustanovením § 143 odst. 2 ob-čanského zákoníku nezakládá nabytí obchodního podílu za trvání manželství účast druhého manžela na této společnosti. Toto ustanovení totiž pouze řeší otázku společenstevní, nikoliv majetkovou.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva
- Objektivizace náhrady nemajetkové újmy na zdraví a vliv mezinárodního prvku v rozhodovací praxi